

ตารางที่ 1 ขั้ววนปี : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปีเพาะปลูก 2562/63 และ 2563/64

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก(ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว(ไร่)		ผลผลิต(ตัน)		ผลผลิตต่อไร่ (กก.) ณ ความชื้น 15 %			
	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2562/63		ปี 2563/64	
							ปลูก	เก็บ	ปลูก	เก็บ
พิษณุโลก	1,391,726	1,497,547	1,341,936	1,485,707	774,482	856,067	556	577	572	576
เมืองพิษณุโลก	168,646	173,895	168,517	173,382	104,481	101,082	620	620	581	583
ชาติตระการ	47,110	49,999	46,329	49,836	19,227	22,426	408	415	449	450
นครไทย	97,672	101,977	94,455	100,061	50,817	55,634	520	538	546	556
บางกระพุ่ม	137,372	145,067	123,383	143,534	77,485	83,106	564	628	573	579
บางระกำ	234,291	296,547	233,545	294,752	133,121	178,620	568	570	602	606
พรหมพิราม	339,897	349,723	330,043	346,848	197,036	209,496	580	597	599	604
วังทอง	189,822	196,178	171,668	194,072	97,507	103,829	514	568	529	535
วัดโบสถ์	64,887	65,329	64,769	65,212	36,918	38,149	569	570	584	585
เนินมะปราง	112,029	118,832	109,227	118,010	57,890	63,725	517	530	536	540

สถานการณ์การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูก

ภาพรวมจังหวัดเพิ่มขึ้นทุกอำเภอ เนื่องจากปริมาณฝนดีกว่าปีที่ผ่านมา ไม่มีโรคและแมลงศัตรูพืชรบกวนมากนัก อีกทั้งมีแรงจูงใจจากการดำเนินมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ (โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว) ทำให้เกษตรกรขยายการผลิตเพิ่มขึ้นในพื้นที่ปลู้อย่าง โดยมีหลายอำเภอที่เกษตรกรทำนาปี 2 ครั้ง โดยเฉพาะในแหล่งมีระบบชลประทานเสริม เช่น อ.บางกระพุ่ม และอ.บางระกำ

- **อ.เมืองพิษณุโลก เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำเพียงพอเกษตรกรที่ปลูกข้าวรอบ 2 พื้นที่น้ำไม่ท่วมขังในนา เมื่อเทียบกับปี 62/63 ทำให้บางตำบลสามารถปลูกข้าวนาปีได้ 2 ครั้ง โดยเฉพาะ ต.วังงาม ต.บ้านกร่าง ประมาณ 10,000 ไร่ ต.วัดทริก อ.เมือง และบางส่วนไม่มาขึ้นทะเบียนจากการได้รับสิทธิช่วยเหลือครั้งเดียว
- **อ.ชาติตระการ อ.นครไทย เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำฝนดี และแรงจูงใจจากโครงการประกันรายได้ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ขยายพื้นที่ปลูกเพิ่ม และมาขึ้นทะเบียนมากขึ้น ส่งผลต่อฐานข้อมูล ทบก.ปรับเพิ่มขึ้นมาก ต้องมีการตรวจสอบเพื่อรับรองพื้นที่ดังกล่าวให้สะท้อนความเป็นจริงมากขึ้น
- **อ.บางกระพุ่ม เพิ่มขึ้น** เนื่องจากเกษตรกรมีแรงจูงใจจากมาตรการช่วยเหลือ เช่น โครงการประกันรายได้ ฯลฯ ทำให้เกษตรกรเพิ่มการทำนาเป็น 2 ครั้ง เกือบทุกตำบล เพราะมีบ่อศาลาคัดน้ำ/ปล่อยน้ำด้วยไฟฟ้า ยกเว้น ต.เนินกุ่ม และต.วัดตายน ที่ปลูกข้าวได้เพียง 1 รอบ ประกอบกับบางพื้นที่หรือแปลงอ้อยโรงงานมาปลูกข้าว เนื่องจากราคาและผลตอบแทนไม่จูงใจในพื้นที่ ต.นครป่าหมาก
- **อ.บางระกำ เพิ่มขึ้น** เนื่องจากเกษตรกรทำนา 2 ครั้ง และขึ้นทะเบียนครบ ในทุกตำบล เพราะมีบ่อศาลาคัดน้ำ/ปล่อยน้ำด้วยไฟฟ้า บางส่วนมีแปลงอ้อยโรงงานเนื่องจากราคา และผลตอบแทนไม่จูงใจปลูกข้าวแทน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ดอน ในต.หนองกล้า ต.นิคมพัฒนา
- **อ.พรหมพิราม เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำมากกว่าปีที่ผ่านมามีเพียงพอต่อการปลูกจึงเพิ่มการผลิตเป็นข้าวนาปี 2 รอบ
- **อ.วังทอง เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำฝนมากกว่าปี 62/63 เกษตรกรมีการทำนาปี 2 รอบ ต.วังพิรุณ และต.แม่ระกา และต.วังทองเล็กน้อย ประกอบกับมีแรงจูงใจจากมาตรการช่วยเหลือภาครัฐ
- **อ.วัดโบสถ์ เพิ่มขึ้น** เนื่องจากเกษตรกรมีการทำนา 2 รอบ ใน ต. วัดโบสถ์ ต.บ้านยาง ต.ท้อแท้

ผลผลิตต่อไร่

ภาพรวมจังหวัดลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกรใน อ.เมือง อ.บางกระพุ่ม และอ.วังทอง หันไปปลูกข้าวพันธุ์ชาวดอกมะลิ 105 2 รอบ ในหลายตำบล ได้แก่ ต.ชมพู มากขึ้น ซึ่งผลผลิตต่อไร่ต่ำ

- **อ.เนินมะปราง เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำดีกว่าปีที่ผ่านมามี และแรงจูงใจจากมาตรการช่วยเหลือภาครัฐ เกษตรกรจึงทำนา (มีระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้า) และ ต.วังโพรง ต.โพธิ์ชัย มีบ่อศาลาคัดน้ำ เพื่อใช้เอง ประกอบกับเกษตรกรบางรายปรับเปลี่ยนจากอ้อยโรงงานมาปลูกข้าว ในพื้นที่ ต.บ้านมุง
- **อ.เมืองพิษณุโลก ลดลง** เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกข้าวมะลิเพิ่มขึ้น เพราะคาดหวังต่อรายได้จากส่วนต่างที่เพิ่มขึ้น
- **อ.ชาติตระการ เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำฝนดีกว่าปีที่ผ่านมามี อีกทั้งไม่ประสบภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง/โรค และแมลงศัตรูระบาด
- **อ.นครไทย เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำฝนดีกว่าปีที่ผ่านมามี สภาพอากาศเอื้ออำนวยในแต่ละระยะของการเจริญเติบโต
- **อ.บางกระพุ่ม ลดลง** เนื่องจาก เกษตรกรเปลี่ยนพันธุ์ข้าวมาปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว โดยเฉพาะใน ต.แหลมพระธาตุ ต.นครป่าหมาก ต.วัดยม อยู่ที่ประมาณ 46,000 ไร่ ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างต่ำ
- **อ.บางระกำ เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำดีกว่าปี 2562 เกษตรกรเริ่มขุดบ่อศาลาคัดน้ำเพิ่มขึ้น/เกษตรกรพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตให้ได้ผลผลิตมากขึ้น/มีการปรับเปลี่ยนมาใช้พันธุ์ปิ่น 8x79 มากขึ้นเกือบทุกตำบล ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงถึง 880-900 กก./ไร่
- **อ.พรหมพิราม เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำฝนดี เกษตรกรดูแลรักษาดี เพราะคาดหวังต่อผลตอบแทนจากการผลิตภายใต้มาตรการช่วยเหลือรัฐ ได้แก่ โครงการประกันรายได้
- **อ.วังทอง ลดลง** เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ปรับมาปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105 มากถึง 83,448 ไร่ ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมามี
- **อ.วัดโบสถ์ เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำฝนดีกว่าปีที่ผ่านมามี เกษตรกรดูแลรักษาดี
- **อ.เนินมะปราง เพิ่มขึ้น** เนื่องจากปริมาณน้ำดีกว่าปีที่ผ่านมามี และแรงจูงใจจากมาตรการช่วยเหลือของรัฐในโครงการประกันรายได้ ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มในพื้นที่ปลู้อย่างเดิม อีกทั้งเกษตรกรดูแลรักษาดี